Die Regierung
des Kantons Graubünden

La regenza
dal chantun Grischun

Il Governo
del Cantone dei Grigioni

Sesida dals	Communitgà ils	Protocol nr.
18 d'october 2010	20 d'october 2010	941

Incumbensa Claus

concernent la midada d'utilisaziun d'edifizis agriculs ordaifer la zona da construcziun che na vegnan betg pli duvrads

Resposta da la regenza

L'incumbensa tematisescha la problematica dals numerus edifizis agriculs ordaifer la zona da construcziun (EOZ) che han pers lur funcziun pervia da la midada da structura en l'agricultura e ch'èn perquai periclitads dad ir en decadenza, sch'els na pon betg vegnir utilisads per auters intents che per intents agriculs. Dumandada è evidentamain la planisaziun dal territori, cumbain che la problematica da la decadenza è en sasez ina consequenza directa da la politica agrara.

La situaziun giuridica actuala sa preschenta sco suonda: Sch'i sa tracta d'**edifizis d'abitar** agriculs è la situaziun clera, suenter ch'il princip "abitar resta abitar" è vegnì introducì l'onn 2000 en la lescha federala davart la planisaziun dal territori (LPT). Sin basa dal dretg federal na dastga percunter l'intent d'**edifizis d'economia** agriculs da princip betg vegnir midà ad intents d'abitar, e quai il pli tard dapi l'entrada en vigur da la LPT l'onn 1980; quests edifizis dastgan mo vegnir mantegnids ed – en il meglier cas – vegnir duvrads sco deposits. Uschenavant ch'igl existan insumma libertads d'agir en quest sectur, èn ellas vegnidas exauridas e vegnan ellas exauridas cumplainamain da l'autoritad EOZ chantunala.

Cunquai che la decadenza successiva da la veglia substanza architectonica agricula – ch'è da temair – n'è betg en mintga cas ina buna soluziun, mabain po signifitgar ina perdita pli gronda per la cuntrada cultivada tut tenor la situaziun e/u il territori, ha la confederaziun relaschà ils ultims onns intginas regulaziuns excepziunalas sin squitsch dals chantuns. Da menziunar èn ils instruments da la zona da mantegniment (art. 33 da l'ordinaziun davart la planisaziun dal territori [OPT]), dals edifizis marcants per la cuntrada (art. 39 al. 2 OPT) e dals edifizis singuls degns da vegnir protegids (art. 24d al. 2 LPT) che permettan tranter auter schizunt da midar l'intent da stallas ad intents d'abitar, sche tscherts criteris èn ademplids. En il Grischun èn vegnidas creadas las premissas en la legislaziun ed en il plan directiv, per che questas regulaziuns excepziunalas dal dretg federal possian vegnir applitgadas. En cas

da l'instrument dals edifizis marcants per la cuntrada èn – tenor il plan directiv chantunal – l'emprim dumandadas las corporaziuns regiunalas da planisaziun da designar – sur la planisaziun locala respectiva – territoris, entaifer ils quals las stallas pon vegnir designadas sco protegidas e sco utilisablas per in auter intent. Quai è capità dacurt en il Tessin per l'entir territori chantunal. Singulas regiuns grischunas han gia concludì planisaziuns directivas correspundentas (p.ex. Bregaglia).

Ulteriuras pussaivladads excepziunalas a favur da midadas d'intent da stallas n'èn betg previsas en il dretg federal actual. Perquai na po la regenza – almain per ilument – betg preschentar al cussegl grond (ulteriuras) pussaivladads da midada d'intent en il senn da l'incumbensa qua avant maun. Quai pudess dentant prest sa midar. La confederaziun è numnadamain puspè sa messa vi da las lavurs per ina revisiun totala da la LPT, suenter che l'emprima emprova aveva fatg naufragi l'onn 2008. Sche la confederaziun sa referescha en quest connex a las propostas da refurma da l'emprima emprova, pon ins spetgar in rinforzament general da la cumpetenza legislativa chantunala en il sectur EOZ ed ultra da quai er eventualas ulteriuras regulaziuns spezialas. En cumplettaziun da las metodas "musealas" vertentas en il senn da la soluziun tessinaisa pudessan quellas cuntegnair er models da la politica da svilup (chavazzin "territoris d'utilisaziun speziala").

La regenza persequitescha questas lavurs da revisiun e vegn ad appurtar ils interess dal chantun Grischun en il process legislativ. Uschespert che la revisiun da la LPT è terminada, po la regenza da sia vart instradar la revisiun parziala da la lescha davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun (LPTGR) e suttametter al cussegl grond cun questa chaschun propostas en il senn da l'incumbensa. A maun da projects da pilot examinescha la regenza gia ussa, sch'ina valurisaziun da la substanza architectonica agricula, che na vegn betg pli duvrada, è realisabla per furmas persistentas d'alloschament turistic. Quai p.ex. cun definir territoris d'utilisaziun speziala en il senn d'ina mesira da la politica da svilup en regiuns cun structuras deblas.

En quest senn (exaurir vinavant cumplainamain las libertads d'agir existentas; influenza sin la revisiun da la LPT; projects da pilot "territoris d'utilisaziun speziala") è la regenza pronta d'acceptar l'incumbensa qua avant maun.

GRISCHUN * GRIGIONE * GRAUBÜNDEN

En num da la regenza

Il president:	Il chancelier:
Claudio Lardi	dr. C. Riesen